

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Venerabilis Patris Thomæ à Jesu ... Opera Omnia

Homini Religioso Et Apostolico Tam Qvo Ad Vitæ Activæ, Qvam Contemplativæ functiones utilissima, Duobus Tomis Comprehensa. In Qvibvs Singvlari Pietate, Varia Ervditione Clariori Et Breviori Stylo Continentvr Et Explicantvr ...

Tomás <de Jesus>

Coloniæ Agrippinæ, 1684

Capvt IV. Brevis, compendiosa tamen & accurata testimoniorum credibilitatis nostræ fidei collectio, ex D. Tho. I. contra Gent. cap. 6.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38601

Dixi doctrinam nostrae fidei esse evidenter credibilem, & credendam: nam argumenta posita hoc tantum efficere possunt, non autem necessario efficiunt, ut actu credantur: nam hoc positum est in voluntate hominis cum divino auxilio, quod quibus datur, misericorditer datur, quibus non datur, iuste negatur, vel non iniuste auferitur, licet semper addit auxilium, quo quis potest credere. Non tamen huiusmodi argumenta sunt superflua: Nam primò suavitè disponunt hominis mentem ad credendum. Secundò per illa refelluntur argumenta contraria: Tertio per illa iuste condemnantur, qui illis propositis credere noluerunt, juxta illud Joan. 15. *Si non venissem, peccatum non haberent.* Math. 11. *Varij Corozaim, &c.*

Joan. 15.

Si non venissem, peccatum non haberent. Math. 11. *Varij Corozaim, &c.*

Secundo sequitur omnes fideles, singulos pro sui ingenij capiti, & conditione credibilem, habere evidentiã credibilitatis articuloꝝ fidei. Est S. Thom. 2. 2. q. 1. art. 4. ad 2. Et probatur, quia præceptum de actu fidei non obligat, nisi post sufficientem propositionem credibilem: sed hæc non est; quia solum ostenduntur probabilia esse, quæ proponuntur credenda: sed quia evidenter ostenduntur credibilia esse, tamquam à Deo relevata, ut supra docui, ergò. Confirmatur: nam in rebus gravissimis, & difficillimis, si quis simpliciter crederet absque eo, quod haberet sufficiens argumentum, leviter, & irrationabiliter diceretur credere: at sufficiens argumentum non æstimatur illud, quod tantum ostendit probabilitatem rei, quia semper potest quis rationabiliter de opposito dubitare: ergò erit illud, quod evidenter ostendit credibilitatem rei.

Dixi tamen pro conditione credibilem: quia non est in omnibus credendis requirenda eadem evidentiã credibilitatis: nam irrationabile est requiri eandem ad credendam rem levem atque gravem. Dixi pro cuiusque ingenij capiti: nam non in omnibus hominibus requiritur eadem evidentiã ad rem eandem credendam: nam alia requiruntur in homine simplici, vel in puero perveniente ad usum rationis, alia in homine docto: in isto enim argumenta majora & fortiora; illis verò sufficientia minora, ut auctoritas parentum, vel prælatorum, vel sapientum hominum, & doctorum, consensus universalis Ecclesiæ, & quod doctrina, quæ præponitur credenda, nihil continet contra rationem, & bonos mores, & alia huiusmodi, quæ sunt omnibus communia. Quod si aliquid horum alieni desit, supplet DEUS interiori per gratiam, cum inspectet ad ejus providentiam.

C A P V T IV.

Brevis, compendiosa tamen & accurata testimoniorum credibilitatis nostræ fidei collectio, ex D. Tho. 1.

contra Gent. cap. 6.

Huiusmodi autem (inquit D. Tho.) veritati, cui ratio humana experimentum non præbet, fidem adhibentes non leviter credunt, quasi indoctas fabulas secuti (ut 2. Petri 1. dicitur.) Hæc enim divinæ sapientiæ secreta ipsa divina sapien-

2. Petri 1.

tia, quæ omnia plenissime novit, dignata est hominibus revelare, quod sui præsentiam, & doctrinæ & inspirationis veritatem convenientibus argumentis ostendit: dum ad confirmandam ea, quæ naturalem cognitionem excedunt, opera visibiliter ostendit, quod totius naturæ superat facultatem: videlicet in mirabili curatione languorum, mortuorum suscitatione, caelestium corporum mirabili immutatione, & quod est mirabilius, humanarum mentium inspiratione: ut idiotæ & simplices, dono Spiritus sancti repleti, summam sapientiam & faciundiam in instanti consequerentur.

Quibus inspectis, prædictæ probationis efficaciam, non armorum violentiam, non voluptatum permissionem, & quod est summe mirabile, inter persecutorum tyrannidem, innumerabilis turba non modo simplicium, sed etiam sapientissimorum hominum, ad fidem Christianam convocavit. In qua omnem humanum intellectum excedentia prædicantur: voluptates carnis cohibentur: & omnia quæ in mundo sunt, contemptui ducuntur. Quibus animos mortalium assentire, & maximum miraculum est, & manifestum divinæ inspirationis opus, ut contemptis visibilibus, sola invisibilia cupiantur. Hoc autem non subitò neque casu, sed divina dispositione factum esse, manifestum est ex hoc, quod hoc se facturum DEUS, multis ante Prophetarum prædixit oraculis: quorum libri penes nos in veneratione habentur: utpote nostræ fidei testimonium adhibentes.

Huius quidem confirmationis modus tangitur Hebr. 2. ad Hebr. 2. *Quæ (scilicet humana salus) cum initium accepisset, enarrari per Dominum: ab eis qui audierunt, in nos confirmata est, consistente DEO signis, & portentis, & varijs Spiritus sancti distributionibus.* Hæc autem tam mirabilis mundi conversio ad fidem Christianam, indicium certissimum est præteritorum signorum, ut ea ulterius iterari necesse non sit, cum in suo effectu appareant evidenter. Etenim omnibus signis mirabilibus, si ad credendum tam ardua, & operandum tam difficilia, & ad sperandum tam alta, mundus absque mirabilibus signis inductus fuisset à simplicibus, & ignobilibus hominibus: quamvis non cesseret DEUS etiam nostris temporibus ad confirmationem fidei per Sanctos suos miracula operari.

Hi vero, qui sectas errorum introduxerunt, processerunt via contraria, ut patet in Mahumete, qui carnalibus voluptatibus permittis, ad quam desiderium carnalis concupiscentia instigat, populos illexit. Præcepta etiam tradidit permissis conformia, voluptati carnali habenas relaxans, in quibus in promptu est à carnalibus hominibus obediri. Documenta quoque veritatis non attulit, nisi quod de facili à quolibet mediocriter sapiente naturali ingenio cognosci possint: quin potius vera quæ docuit, multis fabulis & falsissimis doctrinis immiscuit. Signa etiam non adhibuit supernaturaliter facta, quibus solum divinæ inspirationi conveniens testimonium adhibetur: dum operatio visibilis, quæ non potest esse nisi divinæ, ostendit Doctorem veritatis visibiliter inspiratum: scilicet, dum dixit se in armorum potentia missum, quæ signa & latronibus, & tyrannis non desunt. Nec aliqui sapientes, aut in rebus divinæ & humanis rebus exercitati, à principio crediderunt; Sed homines bestiales, in desertis morantes, omnis doctrinæ divinæ profus ignari, per quorum multitudinem alios armorum violentia in suam legem coegit

CAPVT V.

De confirmatione doctrinae Evangelicæ ex signis & miraculis : & quare nunc miracula non ita frequenter fiant.

coëgit. Nulla etiam divina oracula præcedentium Prophetarum ei testimonium perhibent: quia potius quasi omnia & veteris & novi testamenti documenta fabulosa narratione depravat: ut patet per ejus legem inspicienti. Unde astuto consilio libros veteris & novi testamenti sui sequacibus non reliquit legendos: ne per eos falsitatis argueretur. Et sic patet quod ejus dictis fidem adhibentes leviter credunt. Hactenus D. Thomas.

Tria sunt potissimum fundamenta, si attende expendantur, quibus D. Thom. nostræ fidei veritates confirmat. Primum, miracula ab Apostolis in fidei confirmationem edita. Secundum, mundi conversio considerata, & expensa, cum mirabilibus circumstantiis, nempe à quibus fuerit facta hæc conversio, & qui fuerint conversi, quibus modis, & quomodo, quibus superatis difficultatibus, & aliis innumeris impedimentis. Tertium defumitur ex prædicationibus Prophetarum.

Verum hæc dicit aliquis valere quidem satis adversus Judæos, qui Prophetarum libris & oraculis fidem habent; contra Ethnicos verò Prophetis Hebræorum minimè credentes, infirma esse & invalida. Sed non ita est: varietas enim Prophetarum multis sæculis ante Dominum edita, literisque consignata, cum in Domino nostro perfectè impleta cernantur, veram esse ipsius fidem & doctrinam, apud omnes etiam gentiles apertè demonstrat. Nec potest Gentibus ea suspicio incidere, ne forte libri Prophetarum à Christianis suo ipsorum arbitrio, ex usu suo fuerint confecti, quippe eos Christiani à Judæis, Christiani nominis infestissimis hostibus, acceperunt: penes quos illi hodieque sunt, & fuè olim per annos plus mille & quingentos ante Christi adventum. Quin imò ob eam maximè causam divino consilio factum esse testatur D. Hier. super e. 16. *Isaia*, Aug. 1. 18. *de civitate Dei* e. 46. Theod. Orat. 10. *de Providentia*, Judæos per omnes Gentes usqueque dispersos esse, ut quæ à Christianis prædicantibus Evangelium Prophetarum varietas proferebantur, ea Gentes in Judæorum libris legentes, non esse Christianorum signa intelligerent: quin Evangelium tot tamque manifestis antiquorum vatum oraculis confirmatum, proniori assensu studioque amplecterentur. Quapropter mihi quidem vehementer probatur sententia illa D. Augustini, quæ est in 46. e. lib. 11. *de Civitate Dei*: nihil est, inquit, firmius ad convincendos quoslibet alienos, si de Evangelij veritate contenderint, nostris que fulciendos, si rectè sapuerint, quam ut divina prædicit, de Christo ea proferrantur, quæ in Judæorum scriptis sunt codicibus, quibus avulsis de propriis sedibus, & propter hoc testimonium toto orbe dispersis, Christi usquequaque crevit Ecclesia: Nec verò solos Judæos testes hujus rei habemus, sed etiam ipsam Gentes testificantur: Namque annis circiter 300. ante ortum Domini nostri in terris, flagitante Philadelpho, secundo post Alexandrum Magnum Egypti Regem, (id quod in Judæorum & Gentium historiis est proditum) ex Hebræo sermone sacri libri veteris testamenti, per duos & sexaginta interpretes Hebrææ gentis sapientissimos in Gracum sermonem sunt conversi: quorum librorum & fama, & notitia per omnes gentes pervagata est.

Objicies etiam de miraculis, quare nunc miracula non fiant, cum ea sint præcipua nostræ fidei testimonia. Sed de hac re sequenti Cap. dicemus.

Multa fuisse facta signa & miracula & à prophetis, & ab Apostolis, ut Christiana firmaretur doctrina, nemo est qui dubitat. Atque esse necessaria miracula, ut mundus Christianæ prædicationi fidem adhiberet merito censuit D. August. 22. *de Civitate Dei* e. 8. quorum omnium miraculorum finis non alter fuit, quam ad conciliandam auctoritatem ministris, & ut Christianæ doctrinæ fides adhiberetur. Quare prudenter admodum illos omnes fecisse constat, qui propter miracula, quæ à Christo vel Apostolis fieri cernebant, eorum dictis fidem adhibebant. Unde multi solent querere & admirari, quare cum miracula sint adeo efficacia, nostra ætate in prædicatione S. Evangelij apud infideles miracula non cernantur, quæ Christus suis promissis videretur maximè Evangelij prædicatoribus Marci ult. *In nomine meo demonia ejicient*, &c. Nulla enim est ita facilis ac certa via, ad conversionem Gentium, quam vitæ innocentia, signorum splendore decorata.

Hujus autem dubitationis triplex potest esse solutio. Prima, multa fuisse facta miracula, etiam post tempora Apostolorum, & nostra etiam ætate in novo orbe quam plurimè, etiam per milia, de quibus præclare Thomas Bozius *De signis Ecclesie* lib. 5. fig. 1. e. 2. & lib. 12. fig. 57. ubi miracula à viris sanctissimis hac nostra ætate edita recenset: In primis, inquit, cum Christophorus Columbus in Indias Occidentales nobis antea ignotas primùm simul cum suis sociis pervenit, in omnibus earum locis hoc miraculum commune erat. Nam cum passim demones ederent responsa; ubi Eucharistiæ Sacramentum per nostros in aliquo loco reponeretur, continuo demones obmutescerant: & cum crebris terramotibus terræ conquassarentur, & frequentibus tempestatibus miserè etiam deformarentur; nunc nostra Religione recepta, non ita contingit. Hoc universi his regionibus communitè: speciatim verò accidit, ut Christophorus Columbus in insula, quam vocant Hispaniolam, sive S. Dominici, altissimam è ligno crucem defigeret. Indigenæ sæpius eam prostertere ad terram, & convellere conati, nihil proficere: contactu illius ac fragmentis morbi passim curabantur.

Novissimè verò B. Aloysius Bertrandus Ordinis Prædicatorum, maximè nostram Religionem in ijs locis amplificavit, datumque est illi divinitus, ut mortuos ad vitam revocaret, & innumeros ægros restitueret sanitati. Accidit aliquando, ut alicujus vici incolæ ad eum confluerent, non tamen Christo dare parati. Interrogati quid eos ad hoc adduceret, responderunt in publico quodam universali quoque eorum conventu assistisse dæmonem, quem cuncti specie horribili viderent, ac dixisse: *Quid me, astantibus duobus Christianis, invocasti?* (aderant forte duo ab Aloysio ad Christum perducti) *abripisse eos hinc*. Ubi hæc dixit, homo quidam, qui se diceret ab Aloysio missum, processit repente